

ART

Escrit sobre el marbre

Josep Casamartina i Parassols

El marbre i el bronze han estat els materials nobles per excel·lència de l'escultura, des de l'antiguitat fins a les primeres avantguardes, quan la tradició clàssica va començar a quedar desbancada, de la mateixa manera que hi quedava el concepte tradicional de representació dels objectes, la gent i el món. El ferro, el cartró i, fins i tot, el plàstic van anar prenent rellevància enfront de la matèria considerada, fins llavors, definitiva. En l'art contemporani, aquesta pedra cristal·litzada i polida ja ha quedat com una raresa quan no és utilitzada pels detractors recalitrants de la modernitat. El marbre, així mateix, és l'element gairebé invariable de les convencionals i avorrides plaques commemoratives, a la vegada que està associat a la mort i envaeix la majoria de cementiris. I fins fa quatre dies, el marbre encara era l'element imprescindible d'una cuina, normal o selecta, o d'una sala de bany amb afany d'elegància, a més de ser el revestiment de seus d'entitats bancàries i d'institucions públiques, signe imponent de perdurabilitat i poder.

Però a pesar que hagi d'interpretar tots els papers de l'auca, el marbre és una pedra que ve de les muntanyes, i aquestes es desfan per culpa de la mà i les ambicions de l'home. És el que ens recorda Elena Kervinen (Lisalmi, Finlàndia, 1970), que, a petita escala, retorna de manera simbòlica el material al seu origen. L'artista finesa fa molts anys que viu a Catalunya i va tenir galeria pròpia al carrer Consell de Cent, des d'on va donar a conèixer altres artistes del seu país a la vegada que era plataforma alternativa per a autors catalans com Eugènia Balcells. Ara, Kervinen exposa les seves muntanyes griseses i blanques, envoltades de boirina i coronades d'aura mística, dibuixades

per igual amb milers de ratlles imperceptibles en papers de gran format o en petites rajoles de marbre, a El Quaderm Robot, galeria que ha heretat la línia més subtil i discreta de la Joan Prats del carrer de Balmes. Són obres que, d'una banda, se situen en la tradició romàntica dels grans paisatgistes del XIX, dels europeus William Turner o Caspar David Friedrich als nord-americans Thomas Cole o Frederic Edwin Church, i de l'altra, amb la seva cal·ligrafia repetitiva, concentrada i silenciosa, es volen inscriure en la tradició del paisatgisme xinès. Introversió i panteisme a parts iguals, amb un resultat que sovint assoleix la

El noble material i la seva imitació centren dues exposicions inusuals

bellesa, un objectiu poc freqüent en l'art contemporani, tal com manifesta la mateixa artista. Entre les muntanyes ideals i arquitectòniques de Kervinen, símbol del Cosmos, també apareix Montserrat. Un Montserrat difús, màgic i desert, lluny del desastre arquitectònic del monestir i la devoció turística de masses que genera.

Montserrat també ha estat un dels temes més constants i celebrats de l'escultor Lluís Hortalà (Olot, 1959). Una muntanya igualment despullada de simbologia nacionalista i religiosa, que l'artista mostra en el seu vessant més angost i àrid, el de les agulles, no en va l'escalada és una de les seves ocupacions. Però si en Kervinen no hi ha lloc per al sentit de l'humor, passa just al contrari amb Hortalà: la ironia hi planeja a cor què vols. Les postals ampliades de Mont-

serrat d'aparença hiperrealista, vistes de la vora, són fetes de gargots que desfan d'immediat l'impactant efecte il·lusori. A part de les habituals vistes montserratines, que ara estan a la rebotiga, Hortalà mostra una nova direcció a la Galeria Rocío Santa Cruz, mantenint-se però en el joc de la imitació, i se submergeix en els marbres brillants de Versalles. *Il y a du monde aujourd'hui à Versailles* és un deliri del cartró pedra. Res és el que aparenta ser. L'escultor recrea la tradició de la imitació, que a vegades és més interessant que la realitat, i la calidesa del *faux marbre*, que ja en època romana feia les delícies dels millors frescos fins a arribar als deliciosos interiors provincians del XIX, passant per les capçaleres dels llits d'Olot, no en va ell és de la Garrotxa. Les intrigants i efectives rivalitats cortesanes entre la pentinadora, filla d'una modista i d'un monjo parisencs, que arribaria a ser l'amant de Lluís XV, i la princesa austríaca, amiga de Mozart, que acabaria sent la dona de Lluís XVI, donen peu a ostentoses llars de foc sense relleu, piles de llosetes amuntegades per terra, llibres i catàlegs de marbre, i picades d'ullet al minimalisme històric més seriós. Tot s'ha convertit en una paròdia que juga maliciosament amb l'atracció estètica que provoca, més enllà de qualsevol significat, que també el té; només faltaria!

EL TEIXIT SECRET

Elena Kervinen. El Quaderm Robot Còrsega, 267. Barcelona
Fins al 14 de maig

IL Y A BIEN DU MONDE AUJOURD'HUI À VERSAILLES

Lluís Hortalà
Rocío Santa Cruz
Gran Via, 627. Barcelona
Fins al 21 de maig